

PAMFIL ȘEICARU ȘI MONUMENTUL „VICTORIEI” – MĂRTURII DOCUMENTARE –

Maria Mihăilescu

Directorul ziarului „Curentul”, cunoscutul ziarist Pamfil Șeicaru, se adresa la data de 12 septembrie 1933, prefectului județului Putna, arătându-și indignarea și durerea privind modul cum sunt cinstate locurile istoricelor lupte de la Mărășești, din vara anului 1917:

„Domnule Prefect,

Toate amintirile războiului s-au simțit batjocorite, toată ființa mea românească s-a simțit umilită văzând locul mântuitoarei încordări a nației – istoricul loc al bătăliei de la Mărășești – însemnat doar cu o inscripție pe o bucată de tablă de tinichea, agățată ridicol pe doi pari de lemn.

Și cum indignarea nu e suficientă spre a îndrepta ceva, pentru a înlătura această rușine, vă rog să-mi îngăduiți a ridica pe a mea socoteală, un monument al Victoriei dela Mărășești, exact pe locul unde este astăzi inscripția adică intersecția drumului Focșani-Mărășești cu drumul spre Soveja.

De aceia vă rog să-mi dați autorizația de a ridica pe locul indicat monumentul Victoriei.

Suprafața necesară este de 100 m.p. Monumentul este executat de sculptorul O.Han și a fost dat la turnat în bronz.

Inaugurarea s-ar putea face în ziua de 8 noiembrie (Sf.Mihail și Gavril) anul acesta.

Monumentul va avea un soclu de 4 m, iar statuia Victoriei turnată în bronz alți 4 m.

Pentru a se începe imediat lucrările de consolidare a terenului

și zidirea soclului, vă rog să-mi dați urgent aprobarea.

Primiți Domnule Prefect, asigurarea stimei mele.

Pamfil Șeicaru

Cavaler al Ordinului Mihai Viteazul¹

Demersul găsește ecou în sufletul autorităților foarte curând:

„Domnului P.Șeicaru

Dir.Ziar Curent București

Domnule Șeicaru,

Am primit adresa D-vs. relativ la ridicarea statuei „Victoriei” pe locul frământat de sânge al Mărășeștilor. Fapta Dvs, nu se poate discuta, vorbind dela sine prin însăși măreția ei a sufletului cald și nobil românesc prin care se immortalizează pentru veșnicie vitejia neamului nostru.

Indicațiunile „pe tablă de tinichea” făcute nu numai acolo, ci pe întreaga zonă a frontului, au fost realizate, în sărăcia noastră, din inițiativa mea, ca cel puțin astfel să arătăm tinerelor generații vitejia trecutului și să determinăm mai multă grijă la cei care erau obligați de a însemna pentru viitorime locul unde s-a făptuit visul nostru milenar.

Locul cerut pentru statue vă stă la dispoziție cu întreaga mulțumire a locuitorilor din județul Putna și cu întreaga recunoștință a neamului românesc.

Prefect

Ss indescifrabil ”².

La data de 17 octombrie 1933, prefectul Ioan P. Ioan, trimite o Adresă lui Armand Călinescu, subsecretar de Stat al Ministerului de Interne prin care îl informează că:

„Domnul Pamfil Șeicaru, directorul Ziarului „Curentul”, cu adresa din 12 septembrie a.c., anexată în copie, ne-a cerut a-i pune la dispoziție o suprafață de teren, - la întreținerea șoselei naționale -,

¹ Arhivele Naționale Vrancea (în continuare se ca cita ANVn), fond Prefectura județului Putna, dosar nr.108/1933, f.8

² Ibidem, f.9

cu șoseaua Tecuci – 3 km, de Mărășești -, pentru a ridica un monument „Statuia Victoriei”, imortalizând victoria din 1916-1918.

Cu inginerul județului, luând parte și sculptorul O.Han, s-a determinat locul statuei ca-n anexata schiță.

Lucrul a început. Soclul e aproape gata (soclul 5 m, statuia de 4 m). Dorește a fi inaugurată la 9 noiembrie a.c. irevocabil, când crede că va veni și M.S. Regele împreună cu toți purtătorii Ordinului Mihai Viteazul ce vor lua masa la Sinaia în ziua de 8 Noiembrie (Sf. Arhg. Mihail și Gavril).

Toate cheltuielile acestui monument îl privesc exclusiv pe D-I Pamfil Șeicaru.

Prefect

Ss Ioan P.Ioan”³

Suprafața de pământ pe care urma a se ridica monumentul, a fost vândută de proprietarul Cristea Daniel, din comuna Făurei, județul Putna.

„...Din locul meu din moșia Bizighești, din comuna Mărășești, având ca vecinătăți la Nord, proprietatea C.Daniel, la Sud șoseaua județeană, Podul Șușița-Panciu-Soveja-Lepșa, la est drumul național București-Focșani-Bacău, la vest proprietatea C.Daniel.

Terenul de 1155 m.p. este necesar pentru construcția Monumentului „Victoriei” și pentru racordarea șoselelor București-Focșani-Bacău și Podul Șușița-Panciu-Soveja-Lepșa.”⁴

Proiectul inițial al dezvelirii Monumentului „Victoriei” (Biruinței), ce avea să aibă loc la 8 noiembrie s-a decalat cu aproape un an mai târziu, la data de 20 septembrie 1934.

Pregătirile pentru acest eveniment au fost deosebite și încărcate de solemnitate și emoție.

Astfel, din multe documente referitoare la zilele premergătoare datei stabilite există și cea a conducerii Prefecturii către arhitectul județului, Fr.Hamel din 10 septembrie 1934 prin care conducerea

³ Ibidem, dosar nr.114/1933, f.11

⁴ Ibidem, dosar nr.108/1933, f.13

județului avea deosebită grijă pentru întocmirea unor „*devize corespunzătoare pentru tribunele necesare invalizilor de război*”⁵.

Prefectul patriot, Vasile I. Țiroiu, trimite la data de 11 septembrie 1934 o telegramă Direcției Generale C.F.R. prin care informa că la inaugurare vor participa alături de somități și cei mulți, foarte mulți care doreau să fie martorii unui asemenea eveniment și anume „*a unor terenuri speciale a 40 vagoane pentru transportul elevilor și sâtenilor*”⁶.

La această înălțătoare solemnitate au fost prezenți: Regele Carol al II-lea, Mihai, Mare Voievod de Alba Iulia, membri ai guvernului, mareșalul Constantin Prezan, mareșalul Alexandru Averescu, mitropolitul Moldovei, clerul județului Putna, notabilități, comandanți ai luptelor de la Mărășești.

Ministerul Apărării Naționale a întocmit cu acest prilej

PROGRAMUL

FESTIVITĂȚEI INAUGURĂREI „MONUMENTULUI VICTORIEI” DELA MĂRĂȘEȘTI

20 SEPTEMBRIE 1934

1. - Descinderea M.S.REGELUI în gara Mărășești, ora 10.

Primire oficială.

- asistă reprezentanții Guvernului și Domnii Mareșali;

- primarul orașului oferă pâine și sare;

raportul Comandantului Corpului 5 Armată

trecerea în revistă a companiei de onoare

2. - Deplasarea în automobile la monument

3. - La „Monumentul Victoriei”:

Comandantul Diviziei 6-a dă raportul

- M.S.Regele trece în revistă delegațiile, drapelele și trupa

- Serviciul religios

Comandanții regimentelor care au luat parte la bătălia dela Mărășești – sau în lipsa lor, comandanții actuali – vor cita:

- data în luptă a regimentului

⁵ Ibidem, dosar nr.74/1934, f.4

⁶ Ibidem, dosar nr.7/1934, f.5

numele ofițerilor morți pe câmpul de luptă

- numeric și pe grade, morții din trupă

Corniștii vor suna pentru rugăciune

- M.S.Regele desvelește monumentul

Cuvântarea dlui Pamfil Șeicaru care predă monumentul Prefecturii și Ministerului Apărării Naționale

- Cuvântarea Prefectului de județ

- Cuvântarea unui delegat al Uniunii Ofițerilor de Rezervă, care a luat parte la luptele dela Mărășești

- Cuvântarea domnului Ministru al Apărării Naționale

Cuvântarea M.S.Regelui:

- Defilarea:

- Delegațiilor

- Drapelelor

Trupelor

Plecarea M.S.Regelui din Mărășești. Vor asista toți acei cari au fost prezenți la sosire.

4. Ținuta:

a) Ofițerii activi cu și fără trupă: de serviciu, în kaki (cisme decorații, comandorii)

b) Ofițerii de rezervă: ținuta militară pe care o posedă cu toate decorațiile; în lipsă, haine negre.

c) Civili: haine negre, pălărie tare”⁷.

A urmat discursul lui Pamfil Șeicaru, încredințând monumentul Prefecturii Putna și Ministerului Apărării Naționale.

Statuia, din bronz, având o înălțime de 2,50 m este opera marelui sculptor Oscar Han și reprezintă o femeie cu sabia ridicată deasupra capului personificare a zeiței Victoriei.

Pe fațada postamentului, la dezvelirea lui, pe o placă dreptunghiulară se putea citi:

De dincolo de viață fulgeră porunca lor: Iubirea de patrie.

Carol II Rege⁸

⁷ Ibidem, dosar nr.73/1934, f.7

Iar pe laterala din stânga:

Umbrelor sacre închinarea noastră

Pamfil Șeicaru⁸

A rămas în documente emoționanta cuvântare a prefectului județului Putna, Vasile I.Țiroiu, cu ocazia dezvelirii monumentului:

„Sire,

Pe locurile unde acum șaptesprezece ani, a venit furtuna năprasnică a războiului și pe câmpul unde atunci obuzele au răscolit pământul, stropindu-l cu sânge, se întinde astăzi aripa bine făcătoare a Păcii și flutură flamuri și steaguri de sărbătoare.

Aici pe Valea Siretului, sub umbra Măgurii, la poalele Vrâncii pe colinele cu vii și pomi unde atunci a clocotit și a șuerat glasul morții, domnește astăzi liniște și munca creatoare stăpânește din nou din zori și până în noapte.

Călătorul ce trece, nu bănuiește însă că această câmpie a Mărășeștilor păstrează în sânul ei ca într-un tezaur, oasele eroilor de atunci.

Nu bănuiește nici trecătorul, nici străinul și mâine nu va bănui nici generația nouă ce răsare și crește după porunca vremii, că aici odată, Oastea Marelui Rege Ferdinand I a scris cu sângele ei cea mai sublimă pagină de istorie a acestui popor.

Cei ce au luptat și cei ce au fost martori acelei tragedii, vor păși mai curând sau mai târziu, din colo de viață.

Și atunci nu va mai fi cum să povestească celor ce n-au fost aici și nici celor ce vin, despre apriga jertfă cu care la Mărășești, s-a pecetluit ființa României Mari.

De aceia, pentru amintirea celor ce au murit aici pentru Țară și Tron, pentru înălțarea sufletească a celor ce vin, și ca un semn al recunoștinței noastre, se ridică în acest loc la răscrucea drumurilor de țară, din inițiativa unui om de inimă și a unui suflet de erou, acest monument al „Biruinții”

El ni-l încredințează astăzi în bronz și în piatră, iar noi ne legăm

⁸ Ibidem, dosar nr.121/1936, f.66

în fața Majestății-Voastre, să facem din el imagină vie a vitejiei celor ce au căzut, simbol al recunoștinței celor ce au rămas, pildă eternă pentru cei ce vor veni după noi.

Vor trece anii ca valurile râului și în mijlocul ogoarelor, acest monument va străjui mereu viața de pace și înfrățire pe care ne-au asigurat-o luptătorii de la 1917.

Sub cârmuirea înțeleaptă și rodnică a Majestății Voastre, acest monument al Biruinții de războiu, va privi mereu plugarii aplecați pe brazdă, înfățișându-li-se ca monumentul Biruinții ideii de muncă, de ordine și de pace.

Dar dacă soarta va încerca din nou vara aceasta, dacă potrivnice numelui ei cu oști ar veni vreodată din nou să-i încalce pământul, atunci Majestate,

„Ridică-Te mândru și nu Te îngrija

Căci inima noastră e inima Ta!”

Așa cum Ștefan Vodă suind pe apa Putnei, amărât și singuratec a găsit în Vrancea sufletul babei Vrâncioaiei și brațele de luptă a feciorilor ei, la fel și Majestatea Voastră, când Patria va fi în cumpănă, veți găsi, oricând, ori cum, pe plaiurile Vrancei și pe văile apelor Putnei, viteji, cari până la anul să moară pentru Tron și pentru Țară”¹⁰.

⁹ Ibidem

¹⁰ Ibidem, dosar nr.74/1934, f.71-73